

BARS-HONT

KÖZMŰVELŐDÉSI-, TÁRSADALMI- ÉS POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak: Egyszerre 10.—
Hónvra 8.—, negyedévre 2.50 pengő
Egyes szám ára: 20 fillér

Megjelenik minden vasárnap reggel
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS
FELELŐS KIADÓ: BARTHA PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Léva.
Telefon 98.
Kéziratokat nem őrzünk meg.

A gyermek

Nemrég reámutattunk azokra az ijjesztő számokra, amelyek a garam-völgyi »Egyke« nemzetgyilkos pusztításáról beszélnek. A napokban erről a népünket tizedelő gyilkos kórról és leküzdésének lehetőségéről beszélgettünk az egyik orvos barátommal. Megállapítottuk, hogy a győzelem csak akkor lesz teljes, ha a magyarság összes rétegei megértően s egységesen fognak össze e borzalmas népi betegség ellen.

— A harc már negyven évvel előtt megindult — mondotta a barátom — és az Egyke tovább pusztít. Alispánunk megrázó felkivásában néhány igen hatásosnak látszó eszközre mutatott rá és ezek kellő s céltudatos felhasználásával minden bizonnyal eredmény is fog mutatkozni. De hogy győzelemmel végződjék ez a küzdelem, ahhoz az kell, hogy a születendő magzat mellett az élő kis magyar palántákról sem feledkezzünk meg.

Az »Epol« évek szorgos kutatásával kimutatta pl., hogy a nagy magyar Alföldön kis gyermekek között a halál borzalmasabb pusztítást végez az Egykénél. És ez így van mindenütt, ahol magyarok laknak. Elnézzük tétlenül azt is, hogy sok helyen a kis iskolás gyermekek kilométereket gyalogolnak kutyaszorító téli idején és zord eső időben az iskolájukig. Csodálkozhatik még valaki azon, hogy a betegség mérhetetlenül pusztít a gyermekek között. Egy szegény tudóbajos asszony betegem van. A beteg anyja ágya körül ott rimánkodik a hat apró kis csemetéje egy darabka kenyérrért. Az asszony lázas szemekkel a sirba készülődik. Egy fillér nincs a háznál. A gyermekek sirdogálva a nagy beteget nyaggatják. Az asszony oda-oda hajlik egyikhez, másikhoz és öntudatlanul tbc-vel fertőzi a felteve őrzött kincseit. Hol a segítség? — kérдем. A gyermekeket anyjuk mellől sürgősen el kellene vinni. De hová, ki ad helyet hat nincstelen apróságnak?

Egy helyen állandó munkást kerestek. Fel is vették a derék, dolgos, használható embert. De néhány nap múlva, amikor a részére természetben nyújtott lakásba beköltözött nyolc gyermekével együtt, hirtelen felmondtak neki — indoklás

nélkül. De bizalmasan megtudta, hogy azért, mert a kicsiny szájak zavarták a többi lakó nyugalmát. Kísült, hogy a vállalat vezetője is a házban lakik.

Menj végig az utcákon és meglátod, mily sok rongyos, csenevész, beteges kis koldus csavarog. Ki itt a hibás? A szülők, kik szegénységükben gyermekké csókolják a nincstelenségüket, vagy a társada-

lom, mely nem törődik eléggé a magyar jövő élő reményeivel.

Mi a teendőnk tehát? Az Egyke mellett a kis gyermekek fokozott gondozására is nagy súlyt kell helyezni. Merem állítani, míg intézményesen nem biztosítják a kicsinyek védelmét, a születendő magzat sorsát népünk nem látja elég tragikusan.

„Óh Te szép kor, jöjj vissza egy szóra!”

Irtó: vajai VAJAY JÓZSEF

Az idegesség korssakát éljük!

Es az slatomos, észrevétlenül világot hódító betegség megméltelyezte ma már az egész emberiséget.

Minden bűn, minden ocamányság, smely ezen az uoiltan hőmpölygő sárgolyór, az éssaki pólusútl a déli sarkig történik, mind, mind erre vezetéköt vissza.

Idegeink akaratnékütl irabzolgái, lehetetlen eszközei vagunkt mindaannyian.

A mindennapi gondok, vesződségek, csalódások és hiábrándulások, — az egyre veszedelmesebb méreteket öltö világháború borzalmainak állandóan fejünk fölött lebegő Domocles kardja, — az a sok minden, ami: ziccs! — a sort — állások, a különféle jegek után futkosás, a lemondások, a nélkülözések: mind mind az idegeinkre megy, az idegeinket törzesseli!

A nagyvárosok sürgőforgó tömegei, kinzó nyavalyájuktól úva, hajta futnak, rohannak élni, kíméletlenül lökve félre mindent és mindenkit az utjukból, szemrebbenés nélkül gázolva át az akadályokon!

Miért sirjuk vissza az ugynevezett gondtalan ifjuságunkat?

Honnan van az, hogy míg a férfikor fontos, nemritkán életbevágó nagy eseményeiről idővel megfeledkezünk, addig a boldog ifjukornak minden kis mozzanata, lényegtelen epizódja él a lelkünkben, mint illatos, szines virág, illatot, színt adva ködös és borrongó lelkünk sívár világának?

Ezeket az apró, kedves és bűbajos emlékeket már nem őzti a lelkünk teljes egészében. Apró kis cimkék, röpké pillanatfelvételek ezek, gyönyörű ifjuságunk egy egy bájos mozzanatáról, melyeken lehunyt szemekkel álmodva, könnyes mosollyal tekintünk végig.

Ha a fárasszó munka, a sors csepások s az élet eser gondjában megörölt idegeinket pihentetni akarjuk, akkor valamelyik ilyen édes pillanatfelvételhez menekülünk vissza és megállunk előtte hosszú, féjő sóhajttással.

A kép megrögzített cselekményét tovább fűszük, az emlékezetet filmjét tovább forgatjuk és lelkiszemeink előtt lejátszatjuk a kis szindarabot.

Az édesbű visszamelegedések lecsendesítik, megnyugtatók a felzaklatott idegeket, — felfrissítik a vért, s mint a lázbeteg homlokára szorított kéz, — bárha csak egy pillanatra is, — jöleső anyhúlést ad.

Akkor még nem voltunk idegesek!

Az élet nehéz harcra még nem ördölte meg idegeinket. Tudunk mosolyogni, szívöböl kacagni, ifjú szívünk gondtalan naivságában tudunk örölni az életnek.

Nekem is van néhány ilyen bűbajos emlékeképem, pillanatfelvételém, melyekhez a kedves gondolatok ezrei sorakoznak.

Ezekhez szállök vissza a múltba, ha a jelen fájl, ha lelkem fáradt, fázik s a keserű csalódásokban elfáslu't, megdermedt.

Bár ez a meleg csak langyos, de napfényes és derűs s a megdermedt lélek melegnek érzi azt.

Első kép: Komáromban, egy udvarban zártogos társasjátékok játszunk. A zálog csókban megszabott váltásdíját az első polgarista kis Juliska nem meri nekem, a negyedik gimnazistának megadni. De arra jön a katonazene. A játszó gyermektársaság rohan a kapuba, a zenét halgatni. Hátuk megett a kis Juliska odasínt magához és csókra csúcsóritva édes, puha gyermekszáját: „No gyűjölj, most megadom!” És ögő, piros arccal, meglizeti a tartozását. —

A második kép is Komáromhoz fűződik.

Dolgozatinként rendszeren engem küldött föl osztályfőnököm az emeleten lévő szobájába. A földszinti folyosó egyik tőrésénél már ott várt rám egy nefeletjszámú, szöke babatördő, a Kis Mariska s bár remegve, félve, de egy édes, titokatosan borzongó, ártatlan gyermekcsókra mégis csak ószszehajolunk. Aztán sietve megyünk tovább, mind a ketten, ellenkező irányban.

Harmadik kép: Egy erdő szélén álló fészület előtt két fiatal leány imádkozik. Hátuk megett két életvidám, feketeheajú és szemű fiu, — kitörni készülő nevetését alig bírva visszafojtani, — igyekszik komoly áhitatot erőltetni az arcára. Térdelnek ök is.

Eenyi maga a kép, melynek semmitmondó cselekményét lepergetve, lelkünk filmjén a legapróbb részletekig látható lesz annak minden mozzanata,

A Szekince völgyére, Nagykereskény fölött meredekken előrehajolva, egy bércfok kandikál alá kiváncsian.

Baloldala egy másik hegybe nyergellik át, jobboldala sűrű tölgyessel borítva, hirtelen eséssel ereszkedik le a patakmalomig, ahol aztán ellopasodik.

A malomtól mintegy kétszáz lépésnyire az erdő hirtelen végetér s egy kiugró szögletnél barnára festett magas fészület áll.

As Istenember bádög alakja karjait kitárva, mintha hivogatólag szólna az arra barangolókhöz: „Jjjetek Hosszám miadnyáin, kik terhelve vagytok és én megenyhítlek Titeket!”

Az erdőből vidám, pajkos nevetéssel, két rózsásarcu fiatal leány tűnik elő hirtelen. Kacsiga ugrának keresetül az árkon. Hajuk kacosan hullik az arcukba. A futástól sáhválva, vissza-visszatekingetve osonnak fölfelé az árokparton.

Mintha erdei nimfák játésszának volnák! Vagy mintha pajtos tündérek mu'atnának nekünk káprásatos dőlábókat!

„No ezek most már kerekeshetnek bennünket! Majd azt hiszik, hogy a barlanghoz mentünk!” Szólt meg Ionka, a sötétezemű barna leányka.

„No hát csak keressenek ott!” Jgyezte meg a szöke Irénke, heját félresimítva az arcából.

A feszülethez érve, Ionka hirtelen komolyra vált arccal letérdel az imaszámolyra. Irénke követi a példáját s melléje térdepel.

Az erdőből közeledő kurjongatás, hívó, kereső kiáltozás hallatszik. A lányok, ügyet sem vetve rá, folytatják imádságukat.

A lárna közeledik, majd megszűnik. Két barnapiros arcu, vidám fiu ugrik át az árkon.

Az erdei lányokat észrevéve csendesen közelednek azokhoz s szép lassan ők is odátérdekelnek azok háta mögé.

Vihogó nevetésüket alig tarthatják vissza, de csendben maradnak, nem akarják megbotránkoztatni az imádkozó lányokat.

Föltűnik rózsaszinben mosolyog az ég, a ragyogó nap sugarak ösönne táncolja körül a kis társaságot, míg az erdő lombjai közül rigóftűny és gericebúgás adja meg a képhés a symphonyát.

Ebből a vidám kis társaságból a barna Ionka az egyik vidám fiu felesége lett.

A szöke Irénke nem akart várni a másik fiura. Fárjhasment egy idősebb, jómódú férfinhez, tönkretéve ezáltal a saját maga és a fiu életét is.

Ujabb kép: Egy angyalarcu, igen komoly bájós kálmán kislány kertjük legszebb tesztózsáját vágja le s azt megcsókolva, égő arccal tűsi kabátom gomblyukába, miközben mélyen és jelentősegteljesen néz a szemembe. Én elbűvölve a pillanat hevében magamhoz rántom a kis Irénkét és áhítatosan, tisztán, szent szerelemmel csókolom meg a homlokát. . .

Január végén bába hívtak Kálnára. Természetes, hogy el kellett mennem! Mit is szólt volna Irénke, ha én elmaradtam volna!?

Az elmenetel tehát hámar el lett határozva. De hogy: miből? mivel? az sokáig eldöntetlen maradt. Mert sem nekem, sem szobatársaimnak nem volt összesen több vagyonunk 11 krajczárnál!

A diákmesterembert azonban nem kell féltetni. Tud az megán segíteni! Persze, hogy segítettem magamot én is!

Zalomba küldtem a télikabátomat, arra kaptam 9 forint 50 krajczárt. Ebből a pénzből 2 forint 50 krajczárt kihoztam ugyanonnan a felöltőmet s ílet kézől, gallér, nyakkendő, költőpénz és olyan jó mulatság, hogy ime, még most, deressedni kezdő fejjel is boldogan emlegetem!

De egy bosszantó véletlen majdnem keresztülhuzta a kálnai bálhoz fűzőtt édes-szép reményeimet.

Teljes ünnepi díszben, fényesre kefélő cipőben és nadrágban indultam el Kálnára a bába, este hét óra után, természetesen gyalog.

A régi lövőde mellett az út jobb oldaláról át akartam menni a balra.

A utat borító és ott éppan csak gyongy befagyott sártenger azonban beszakadt alattam és én a közepén térdig sülvedtem bele a jeges mocsárba.

Cpöm tele lett sárral s a rátpadt sártól átásott nadrágom csontkeményre fagyott, amikor Kálnára érkeztem.

De hála Irénke és édesanyja gondos és figyelmes „gyorssegélyének” és a forró teának, nem lett semmi baj! Egy óra mu'va már ragyogó cipőben és tiszta nadrágban boldogan táncoltam az első négyest Irénkével!

A felöltő teljesen elég volt a hideg ellen. Hiszen velem volt az ifjuság, a könnyelműség és a diákserelem. Hívitetek csak éppan oléggó.

A következő kép: Csilagvilágos, holdas május esteen együtt sétálunk Lillikével, egy őzike termetű, bájos szöke kis lánnyal, a várvonkon a fenyőfák alatt.

Ő megborsongott, mire én hosszú fekete gallérom egyik felét a vállaira borítva, alatta szorosan magamhoz ölelem Őt. Ő fejét a vállamra hajlva, lehúny szemekkel nyujtja csókra csodaszép száját. A háttérben elhúzó-dó magas hegy tövében, egy hegyipatak halk zúgással, diskráten csobogva, lassan folydegál . . .

De ime még alig kezdtem hozzá emléképeim halvány megrajzolásához, színeim máris összefolyának s a többi kép lepergetté-

sehez már nincs meg a megfelelő szín és hangulat.

Vilma, Irénke, Ionka, Jolán, Mariska, Lillike: Mindegyik egy-egy diákideál! Mind-egyik névhez fűződik egy szeg kép, de ki győné az mind megrajzolni!

Pedig oly jól esik-látni Őzet lehunyt szememmel! Gyermekek leszek újra, könnyen hívó balga gyermek, aki tud hevülni apró semmiségekért, aki kergeti a szívárványt, az elérhetetlen s mosolygó arccal álmodik szerelemről, virágfaladról!

De jön az élet, a prózai valóság! Kíméletlen! Térít magunkhoz bennünket édes ábrárdozásunkból s mint a cinytérésen kapott fiucske, szomoruan hajlunk dolgozni íróasztalunk fölé, miközben könnyes szemekkel tudójuk:

„Hulló favevél!
S'rg'zt' favevél!”

A lévai női Népfőiskola záróünnepélye A mai háboru a sebész szemével nézve

(Hónvéd haditudósító század, Ferencz Gyárfás had. őrm.)

A SZMKE lévai női Népfőiskolája 1. hó 4. én, csütörtökön délután 6 órai kezdettel tartotta meg záróünnepélyét. Népfőiskola nemsetnevelő fontosságát és a végzett munka sikerét érezte meg és méltányolta a vármegye és a város vezetősége, a hatóságok, Léva és környékének minden népiért és magyarért lelkésztől közönsége, amikor a záróünnepélyen megjelent; Thuróczy Károly főispán. Hetyényi Rózsa alispán, vitész Bathlenfalvai Károly a Vitézi Szék kapitánya, Barvári Kálmán alezredes, Schubert Tódor felsőházi tag, a SZMKE országos elnöke nemcsak az ünnepély fényét emelték megjelenésükkel, hanem a közönséggel együtt azzal a megnyugtató érzéssel hallgatták végig a szép és változatos műsort, hogy mind a hallgatók, mind a Népfőiskola előadói alapos munkát végeztek a magyar művelődés terén. A műsort a Népfőiskola igazgatója, Faja Tibor és felügyelője, Balla Magda tanítóknő állították össze s Vancsó Jánosné, Szabó Erzsébet és Keiszer Pál közreműködésével tanultak be a hallgatók. A műsor sajátos népi táncok, versek, dalok, s mesejátékok művészi ábrázolása volt. Iselitő adott a Népfőiskola munkájából, lelki munkavállalásából és magyaros szelleméből. A táncok közül kiemelkedett a guszajgós tánc, amelyet természetes ráteremtéssel táncoltak nemcsak egyszerű és pompásanható grammentli népviseletükben. A versek Sirtó Kálmán, Erdélyi József és Sijó Sándor népi és magyar költészetét szövegezték meg. Nagy tetőzést aratott a népfőiskolások énekesgyűtése eredeti ősi dunaúti, alföldi, székely és grammentli népdalokkal. Szerült szereposztásban jelenítettek meg több népi mesejátékot és balladát. A hallgatók büszke öntudattal tették le a SZMKE Népfőiskolák hivataltó fogadalmát, majd az egyik hallgató, Páthó Irénke saját versével bucsuzott a Népfőiskolától, Farkas Ionka pedig meghatótt szavakkal mondott köszönetet a SZMKE vezetőségének és az előadóknak azért, hogy megkapozták és elmélyítették lelkükben mindazeket az ismereteket, amelyekre minden magyar leánynak szüksége van.

Schubert Tódor országos SZMKE elnök záróbeszédében kérte a hallgatókat, hogy ápolják azt a szellemet, amelyet négy hét alatt magukba szivtak és az itt kapott alapot odahaza, falukban fejlesszék és adják tovább. Majd köszöntötte a közönséget és dr. Sieller Mária országos szociális felügyelőt, akinek állandó érdeklődése és hathatós támogatása tette lehetővé a női Népfőiskola működését.

Sz. J.

— BIRÓI MEGBIZATÁS. Az igazságügyi miniszter ideiglenes megbizatással Kursmer Jenő kecskeméti törvényszéki bírót a lévai kir. járásbírószághoz küldte ki.

Tereplisztagot munkát végző gyalogosaink később szabatatlanul szöke a foggyer. Róbban az eldobott kégrigránát, kepel a géppuska, rövid és hosszú sorozatokkal dolgoznak önműködő fegyvereink. . . A fegyverek tüzében nyugodtan rendszeresen végzik veszedelemmel járó mozgásokat katonáink. Minden lépést, minden mutulatot pontosan ki kell számítani és villángyorsan végrehajtani, mert az ellenség is. . . Atnavetőket, nehézpuskákat, gránátvetőket és önműködő fegyverekkel dolgozik. . . A hadászattalág értétebb pontokra „Széllőorgona” vág sorozatokat. . . Egészségügyi járóreink hol itt, hol ott tünnek fel. . . Munkájukat messzemelő lelkiismeretességgel végzik. Legtöbbször golyózóporban, nehézfegyverek tüzében köztük a sebeseket, helyüket biztonságba és szállítják el. . .

Sebesült szállított gépkocsijaink százaz időben nyílegyenesen veszik a terepet s fedett helyen, míg néhány száz méterre követik a küzdőket. . . A sebesültet azonnal felviszik és elszállítják. . . Nem egyszer puskagolyó, mások szilánk éri az életmentő járművetek, de ez nem akadályozza munkájukat. . . A feladatot teljesíteni kell és teljesíti is a vöröskeresztes sebesült szállított gépkocsi. . .

A gyűjtő és költözőhelyeken egymást érik a gépkocsik és a fogatolt járművek. . . Könnyebb, de pillanatnyilag harcoképtelen sebesültek sejt lábukon jönnek. . . Itt már komoly, szakszerű munka folyik. . . Tegnap még félszer, istálló, jobbik esetben picny ablaku, sötét lakoház, ma már korszerű műtő s ebben költözött szegbesek dolgoznak. Itt minden pillanat számít. . . Vanok esetek, amikor percekétől függ az élet. Ezeket a percekét használja ki a beérkező sebesültek között egy orvos. . .

Szébszéink nyugodtan forgatják az életmentő késeket, műtőeszközöket. Akkor sincs idősegg, amikor felbug az ellenséges repülőátamadat jelző zsinóra, vagy rövid jeleket ad a sip. . . Őrült sebességgel jönnek, össze-vissza csepkednek, zuhannak, géppuskáznak, gépgyúznak és bombáznak a vörös gépek, orvosaink azonban rendületlenül, bámulatos nyugalommal végzik munkájukat. . . Biztosan mozog a kéz, és a szem. . . Anyira a műtőasztalra összpontosul minden figyelmiük, hogy tán fel sem fogják a körülöttük elzúgó életveszedelemet. . . A műtőet végző orvos körül senki sem rebbenthet meg. Összeszakadhat, felfordulhat a világ, de teljesíti mindenki a feladatot. A világ legdrágább, pótolhatatlan kincsét, életet ment a tudomány és a műszer. . . Egy-egy remegés, ideges pillanat emberéletbe kerülhet. A magyar orvos, s magyar sebész idege azonban helyén van éppugy, mint az első vonalban küzdő honvédé. . .

Egyik donparti gyűjtő segélyhely vezető-orvosával, dr. Garaóffy orvosszásadossal és

sebességével, dr. Andor orvosszázlóssal beszélgetünk. Most — hála Istennek — nincs dolgot... Műtőjüket egy fehér mézskóból épült házikóban rendezték be...

— Rettenatosan elhanyagolt állapotba találtuk néhány nappal ezelőtt ezeket a fészereket is ronda épületeket — mondják. — Kitakarítottuk, felszereltük. A legkomolyabb has- és agyműtéteket is elvégezték itt. Kő-őzshelyeinket még kisebb házakban helyezték el. A külső nem befolyásolja a lényegét.

— Mi a helyzet a sebesülések terén? Nem dolgozták fel valamilyen formában az eddigi eseteket? — kérdeztük.

— Dehogy nem! hangoztatja dr. Andor orvosszázlós. — Tudományosan, minden téren, a lehető legteljesebben ellenőrzött adatok szerint a sebesülések ötvenkét százaléka aknától származott. Nyomban utána a puskák, géppisztoly, golyószóró következik, összesen huszonnólc és fél százalékkal. A tüszérégi lövedékek számlájait nyolc egész három tized százalékban állapítottuk meg. Robbanó golyó két és fél százalékban roccolt. A repülőgépmadarak aránylag nagyon csekély sérülést okoznak, négy és fél százalékban. Vegyes sérülések ugyancsak négy és fél százalékban közül fordul elő...

— A súlyos, életveszélyes sérültek — megállapításaim szerint — egy egész hatidőz százaléka tessik ki a sebesülteknél. Jellemző adatként közlöm, hogy az általunk megoperált súlyos hasiöves sebesültek közül több mint hetven százalék maradt életben.

— De jellemző megállapításokat tettünk más terén is — folytatja a fiatal sebész. — A sebesülések halván-halvtanó százalékára a test baloldalára esik. A fejsérülteknél érdekes, hogy a legtrikább esetben kerül hozzánk olyan fejseb sérülés, mely sisakban keresztül történt. Fejsebesült rendszerint a sisak mellett, oldalról beható golyó, vagy szilánk okoz... Ha a sisakot gyalgóság lövedék érte — tompa, reszperültségi változott a seb... Tehát a sisak védelmi szempontból igen jól megfelel feladatának...

— Milyen sérüléseket okoz az anyit emlegetett „Sztalinorgona”? — tesszük fel a kérdést.

— Ez a vöröök által annyit hangoztatott és veszedelmesnek hirdetett fegyver eddigi tapasztalataink szerint alig okozott súlyosabb természetű sérüléseket — hangzik a felelősgörítés. — A rakétaszörűen kiöt lövedék tulajdonképpen akna, mely szilánkjaital sért. Inkább erkölcsi hatása van. Ha teibe talál valakit, ami igen-igen ritka eset, természetesen helyrehozhatatlan következményekkel járhat, de ismétlem: sem előtűnk, sem karatársaink előtt, nem fordult még meg súlyosabb eset ettől a fegyvertől.

Gépkocsi áll meg a segélyhely előtt... Három sebesültet hoznak... A beszélgetésnek vége. Komoly munka következik. Egyiknél, egy szakaszvezetőnél, lábörést kell „szelni”... A másik kettő kar és vállsérüléssel újra kötök, majd mindhármójukat táboriokorásban küldök...

Bucsuozunk, tisztelgünk... A dombok alján bűmbölnék az ágyuk... Motorokérképáros század viharisk el az első vonal felé.

KOLONFÉLÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR

Február 7. Délután 5 órakor „A kis cseléd” előadása a Lévai Ker. Munkás-egyesületben.

Február 7. Délután 5 órakor. A lévai Levente lányok táncos teája az Iparos Körben.

Honvédcsaládokért

cimen a következő adományokat nyugtatja és rendeltetési helyére juttatja:

Bars Hont heliap	100 P.
Misik Antal gabonakereskedő	100 .
Pischi Samu földbírtokos	100 .

— VITÉZI HIREK. A vármegyei vitézi szaktartó tisztviselői 1943. január hó 1-től kezdődőleg Ivicsics József vit. jelelt, tart. főhadnagyot bízta meg az Országos Vitézi Szék. Nevezetten hivt. senki sem jogosult a vármegyében a vitézi szaktartó címnek használatára, avagy arra, hogy ezen cím alatt a megyei vitézi szék szolgálati hatáskörébe tartozó ügyekben eljárjon.

— KERSÉK JÁNOS KIS CSELÉDJE a lévai Keresztény Munkás Egyesületben ma megy először új szereposztásban. A cselészlavok megszállás alatt nagy sietéssel előkészítettek népszimion előadását íránt oly nagy az érdeklődés, hogy napokkal ezelőtt székperkedtek a jegyeket. A darab az öreg hegedős egyik legzebb, legpoitikusabb darabja. Garmementi taj tde, friss levegőtér érezük a darabban. Az egyedüli fiatal, kitűző műkedvelő gárdája Bucek Gyula rendezésével lelkesen és fáradságtalanul készült az előadásra. Az előadás kezdete d. u. 5 óra.

— A LÉVAI IPARTÁRSULAT MŰKEDVELŐI által színrehozott „Marika hadnagya” című operett változatlanul nagy sikerrel folyik a Lévai Katolikus Körben. A kitűző előadás eddig minden egyes alkalommal telt ház előtt zajlott le. A kifogástalan műkedvelő együttes sikeres szereplése Gabris Béla és Zorád Aladár rendezői munkáját dicséri. A zenekar Schindler Rezső karnagy vezénylettel szintén hozzájárul az az elért eredményhez. Az együttesből különösen dicséret illeti az énekes szereplőket, Cseh Ionkát, Márton Lászlót, Kurozinka Pait, Györgyi Jenőt és Polyák Ionkát. Zorád Aladár nekilvő szerepében mindig a humor és nevetetés meastere. Meglepően jó partnere akadt Szély Kató személyében. Gabris Béla és Botlik József mint amerikai filmesek, Béla Gyula pedig a megértő huszárörnag szerepében, nemkülönben a többi szereplők mind azon fáradoztak, hogy a nézőközönség elé varázsolják a boldog, derűs, sohasem létező békevilágot, Operettországot. Az előadások jóvedelme jótékony cáit szolgáit.

— MA DÉLUTÁN 5 órai kezdettel a lévai leventelányok táncos teadélutánat rendeznek az Iparoskörben. Belépődíj teával 1 50 Pengő. Akih meghívót nem kaptak azokat ezutlon hívja meg a rendezőség.

— GYÁSZHIREK. Nagy Arthur az ismert nevű lévai fényképész 66 éves korában január 30-án hosszú súlyos szenvedés után elhunyt. A megboldogult közzseretnek és megbecsülésnek örvendő férfit, szerető férj, jószágos családapa és hűtleges igaz barát volt. Öszinte, igaz részvételt együtt érzünk a gyászoló családdal. A megboldogultat február 1-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a helybeli ág. ev. temetőben. — Részvételt értesültünk arról, hogy Martinkovics Alosz nagyállói ny. igazgató tanító szerető neje, szül. Fancovits Józsa 64 éves

korában január 31-én hirtelen meghalt. A megboldogultat a nagyállói r. kat. temetőben február 2-án temették el nagy részvéttel. — Tolnai Károlyné lévai kisbírtokos felesége 66 éves korában f. hó 5-én elhunyt. A derék, jószágos magyar asszonyt tegnap temették el örök nyugalomra a helybeli ref. temetőben.

— ELJEGYZÉS. Dzvovics Béla szkv. 4. óra, Babcs Magdát eljegyezte. (M. k. ó. h.)

— LÉVAI ZENEGLYLET első szereplése a Vármegyeházán még élénk emlékekben él. Erre az este ugy mentünk el, hogy egy szűke kis előadásban lesz részünk és a nagy élvezettel végighallgatott zeneostály befejezte után megállapítottuk, hogy valóban művészi élményben volt részünk. Azóta figyelemmel kísértük városunk zeneegyletének szereplését. Az egyesület zenekara erős fejlődésben van. Minden nyilvános szereplésén többlet nyujt, mint amennyit a közönség vár tőle. A f. hó 1-én este a Városi vigadóban rendezett hangverseny azt bizonyítja, hogy céltudatos és kedvvel végzett munkával igen is szép eredményt lehet elérni. Kevés egyesület képes arra, hogy megalakulásától számíttva ilyen gyorsan, ilyen szép, élvezetes és művészi előadást tud a közönségének nyujtani. Bűszkérik is vagyunk erre az egyesületre, mert Léván sokkal nagyobb városok is vannak és még sicsen ilyen leprézt szimfóniák zenekaruk, mint a miénk. Erkel Hunyadi László nyitányával kezdődött a műsor. A zenekar lendületes előadása nagyserző műsor méltó megkezdése volt. Ha nehé hiányozna is még a tökéletes együttérés Schubert VIII. ik H-moll szimfóniája előadásában, azonban amit a zenekar e nehéz darab előadásával nyujtott, minden várakozásunkat felülmut. Nem tudom a vonósokat, vagy a fuvósokat, a leheletszerző, finoman játzó csellistákat, vagy pedig a remekműködő nagy bőgőöket dicsérik-e meg? Nagy volt a siker és ezt az egész zenekar megérdemelte. Az estély méltó befejezése volt Borildium: A bagdadi kalifa keleties hangulatu nyitánya. A zenekar ezt a darabot is pompásan adta elő. Schindler Rezső karnagy szível és hozzáértéssel dirigálta zenekarát. Hogy öszinték legyünk egyedül Bicró Margit énekszámaitól vártunk többlet. A hangja jó, kifejezően énekel, de valahogy az öszszállított darabjai nem neki valók. Mi pedig úgy vagyunk, hogy az idegen szereplőktől mindig többlet várunk, mint az itthoniaktól, mert tanulni akarunk. A szép művész est megrendezése dr. Vargha Sándor érdeme. Köszönjük neki, hogy öszshosta ezt a gyönyörű estélyt.

— NÉMET NYELVTANFOLYAM. A német Tudományos Intézet támogatásával működő német nyelvtanfolyamok első tanóráját a második félévben február hó 9-án, kedden tartják meg. Haladók részére fél 6—fél 7, kezdők részére fél 7—fél 8-ig a gimnázium VIII. c. tantermében. — Rimanóczy Géza, a tanfolyamok vezető tanára.

— A LÉVAI TANITÓKÉPZŐ V. ÉVES NÖVENDEKEIT helyettes tanítókká neveztek ki a megüresedett tanítói állásokba. Mindannyian munkahelyre hagyták el az intézet falait, hogy elfoglalják helyüket, ahol a legmagasabb munkát fogják végezni: nevelni a fiatal magyar nemzedéket. Nehéz feladat vár ezektől a fiatal tanítóktól. Olyan feladat, mely egész embert, nehéz munkát kíván. Bizunk abban, hogy meg fognak felelni a követelményeknek és a megüresedett nevelői helyeket derekasan befoglalják. A falukra helyettes tanítóként kiküldött növendékek képségit vizsgát szeptemberben fognak tenni. (H. J.)

— A LÉVAI LEVENTE LEÁNYOK ma d. u. 5 órai kezdettel az Iparos V. vasókor helyiségeiben táncos teadélutánat rendeznek. A tea megváltása 1 50 P. táncos levente és katonája 1 pengő.

— KÖVETENDŐ PÉLDA. A bajtársi együttérzésnek gyönyörű és követésre méltó tanujelét adta Tóth Tóbi Lajos ipolyásági gazda, aki az ipolyásági Bajtársi Szolgálatnak most 15 úrméter tűzfűt ajándékozott. Bőkezű a nemes adományáért ezutlon mond köszönetet az IBSZ Vezetőségére.

Elmondom majd otthon!

Írta: SZALAY SÁNDOR Oroszország.

Elmondom majd otthon, milyen Oroszország, Hisz' otthon azt mondták; itt van a mennyország. Elmondom majd otthon: hogy a sivar falvak, Síró emberei mennyire jajgatnak. Elmondom majd otthon: hogy amerre jártam, Minden léptem, nyomom csak a nyomort láttam. Fonyadt asszonyok, öreg embereket, Egy darab kenyérről síró gyerekeket, Vályog palotákat, kifosztott piacot, Szenvedéstől ráncos sok-sok emberarcot. Havas országot gyalogló karavánt, Gírhés-gébék által vontatott kicsi szánt. Kifosztott templomot, meggyalázott oltárt, Úresen tátogó düledző magtárt. Kimondhatatlan sok-sok szenvedést és piszkot, Hullákkal telezórt országút árkot. Óh mennyi, óh mennyi borzalom... Mind azt amit láttam, majd otthon elmondom.

— NÉMET DALOSEST LÉVÁN. Rimánóczy Géza, a vezetése mellett folyó német nyelvtanfolyamokkal kapcsolatban február 5-én a Katolikus Kőr helyiségében művészi színvonalú dalosestet rendezett, melyen Jürgensen Erik bariton énekművész mutatta be a német daliknis válogatott remekait Dommes Werner szongorakísérettel. Az akadémia vezetője a koncert után a következőt mondta: Jürgensen énekművésze előadását a remek hangnagysággal és a finom kidolgozás jellemzi. A pianissimótól a fortissimóig a legfinomabb árnyalatokat hozta ki. Hogy a dalokban kifejezett érzelmeket is átérzte, elárulta férfias komoly arcán átátsuhanó finom mosolya. Tudásának legjavát adta. A legnagyobb hatást mégis Strauss: Hajnali álom c. dalával érte el, amit meg kellett ismételnie. Kérdte a legfinomabb pianissimóval és fokozatos erősítéssel simán emelte a fortissimóig a dal közepén tülk, honnan visszafelé csodálatos lágyasággal lelkítette le a legvégéig. Szövegkifejtése feltűnően tiszta volt. Nem kisebb az érdeme a zongorakíséretet ellátó Dommes Werner művésznél. Megható finomsággal alkalmazkodott az előadó énekéhez. Mintája a személynél, szerény kísérőnek. A ma már nem szokatlan szekundárisál, diszsonanciájával helyell közel nagyszerűen fejezte ki a dalokban megnyilatkozó fájdalom érzését. A műsorszámok között Rimánóczy Géza tanár német nyelven köszöntö meg az előadóművészek közreműködését kiemelve, hogy a nagy német nép nemcsak fegyverrel ejtette bűmlémbé a világot, de kulturájával, művészetével is hódított. Nem szabadna közhelynek venni, ha azt mondjuk: felejthetetlen művészi élménnyel lett gazdagabb a háas halgatóság.

— NEMESLELKŰ MAGYAROS ADOMÁNY. Dóra Szergiusz huai földbirtoos a Rendvé községben létesített magyar tannyelvű állami népiskola felépítése céljára 200 négyzetööl területű igen értékes telket bocsájított Rendvé község rendelkezésére azaz, hogy a telekért megállapítandó ellenértéket a Honvéd családokért folyó gyűjtésre adományként ajánlja fel. A nemeslelkű adománynak hordereje annál nagyobb, mert Rendvé községben, amelyben ezen építkezés alkalmán szabad telek nincsen, most már rövidesen megindulhat a magyar iskola építése.

— KIHÁGÁSI ÍTÉLETEK. A lévai rendőrkapitányos, mint I. lotu rendőri büntetőbíróos a következő kihágási ítéleteket hozta: A lególtalmi elcsúsztatás vonatkozó rendelkezések megszegése miatt Rács Jakabot, 80 P, Löwy Henrikét, Pfeiffer Lászlónét, Gal Istvánét 20—20 P, Krón Gézánét, Szemere Pált és Gerőfi Jenőt 10—10 Pengő pénzbüntetésre ítélte. A közteljes levele kiképsérőlgazólatlanul elmaradt íj. Szobonya Károlyt 8 nap, Habardik Imrét 2 nap elcsúsztatásra ítélte. A hatóság által megállapított gabonamennyiség beszállításának elmulasztása, illetve annak csak az előírt határidő lejártá után történt beszállítása miatt íj. Hoiba Józsefet 200 Pengő Gremann Lászlót, Koncz Károlyt, Piskás Józsefet, Mátyás Imrénét, Weisz Lászlónét 50—50 P, Csorvenák Pálnét 20 P pénzbüntetésre ítélte. Bugár S. k. m. kir. rendőrtanácos.

— ORSZÁGOS KÉZIMUNKA VERSENY-PÁLYAZAT. A Tünderujak Magyar Kezimunkajóság új vezetősége a lap februári számában országos kézimunka versenypályázatot hirdet, amelyen minden magyar nő részt vehet. A pályamunkákat jellegű levele kíséretében kell február hó 28 íg a szerkesztőségbe (Budapest, IV. Szervita tér 8 sz.) beküldeni. Pályadíjak: 100, 50 és 20 pengő. A pályanyertes és dícséretet nyert kézimunkákat vagy kézimunkaterveket a szerkesztőség megveszi és közzétételért díjteljesítést fizet.

— ORSZÁGOS GYŰJTÉS A HONVÉD CSALÁDOKÉRT. A verébelyi járás fészolgaribájos ujjában a következő nagyobb adományokat küldték a nemes elő érdekében: Rakovszky Mihály nagykereskedő Verébely 50, Földváry Géza földbirtoos Nagymánya 200, Schick Vilmos és fia földbirtoos Verébely 100, Rozsnayvay Bertalan és fia kereskedő Verébely 50, dr. Lóránt Imre orvos Verébely 20 vitéz Ottóffy Ottó földbirtoos, járásí vitési hadnagy Zsitvayarmat 10, Tarisch Rezső földbirtoos Baralfuss 1000, Nécsy Sarolta Verébely 20, Rudas Gyula Verébely 5, Schu'acs testvérek földbirtoos Szentmihályur 60 pengő. Ezzel a járás fészolgaribárijánál eddig betelvt összes 3880 pengőre emelkedett. Az egyes községekben a leveletelteszmény és a társadalom széles bevonásával folyik a gyűjtés.

— A LÉVAI KATOLIKUS KÖR január 31-én délelőtt tartotta meg az évi tisztújító közgyűlést. Az új tisztikart a következőképpen választották meg: — Disszellők: Dr. Kmoskó Béla és Schubert Tódor. Tiszteletbeli előnök: Kleissner Pál. Tisztkar: igazgató: Tulassay Sándor, aligazgató: Guba János, ügyész: Dr. Parger Adádr, ítkár: Kopericzky Kornél, jegyző: Riszner Károly, pénztáros: Kostyák József, ellenőr: Píglér Béla, könyvtáros: Jánosy István, helyettes könyvtárosok: íj. Bakos Lajos és Bercehely Miklós, hásnagy: Stugel Béla. — Számvizsgáló bizottság: Lengyelissay István, íj. Eder Kálmán, Molnár János. — Póttágok: Durnyi György, Lutovszky Károly. — Választmány: Bartha Pál, Bartos Béla, Drenka József, íj. Eder Kálmán, Ghimesy Mihály, Guba József, Györgyi József, Dr. Hetényi Rezső, Hekmann István, Hulley János, Klein Ödön, Kovács János, Mordinyi Lajos, Pintér Géza, íj. Reindl Károly, Stugel Sándor, Szalay Jenő, Szolka Ferenc, íj. Uhnok Mihály, Dr. Vojnarovszky Dező, Vokón Árpád, Ujjfalusy János, Zorád Adádr, Zvara Mihály. — Választmányi póttágok: Palkovics István, Kassás László, Gábris Béla, Spisák Dező.

— AZ IPOLYSÁGI KATOLIKUS KÖR műkedvelő gárdája folyó évi február hó 18—14-én — a Bajtársi Szóglóit — jávára műkedvelő előadást rendez. Szinre kerül: Bónyi Adorján: „Az elcsérélt ember” c. 3 felvonásos színműve. Az előadás iránt már most nagy az érdeklődés. Reméljük, hogy a nagyközönség most sem fog csalódni, mert felejthetetlen a minden várakozást felülmúló játékkal fogja a közönséget meglepni.

— A LEGKISEBB ÉS LEGNAGYOB B GAZDASÁGI MUNKABÉREK. A vármegye Gazdasági Munkabérmegállapító Bizottsága az 1948. évre megállapította és a Hivatalos Lapban közzétette

— TŰZESÉT LÉVÁN. Január hó 28-án teljesen leégett a Felssabadulás uton levő Schimko-féle fatelep és felfelolgozó gépházna. A tűz 15 óra 10 perckor jelentették a tűzoltó lakhtányában, azonban mire a tűzoltóság hivonult, akkorra már az egész telep lángokban állott. Megfeszített munkával sikerült megmenteni a lángok martalékától az épülethez hozzáépített istállót és a faszint. A tűzet szakvélemény szerint valószínűleg gondatlanságból eldobott cigarettavég okozhatta. A műhelyt már nem menthették meg, mert a víz beszerzése akadályokba ütközött, lévén az uttelepi kutak csekély vízűek és így a szükséges vízmennyiséget a malomtól kellett a helyszínrre szállítani. A tűzoltósból a lévai leveletelűzoltószakasz is bivevte a részét és megfeszített munkával hozzájárult a tűz lokalizálásához. A kár kb. 41 ezer pengő, mely összes biztosítás után részben megtérül. A tűzoltóság nagy hiányát érezte egy bővívő kútnak, mely sajnos az egész környéken nem akad. Tanácsos lenne a vert, csekély vízzel rendelkező kutak helyett bővívő, lehetőleg ásott kutakról gondoskodni, mert mint a jelen tésnet is tanusítja, víz hiányában a tűzoltóság nem tudta a fatelep teljes leégését megakadályozni, mivel az egész uttelep területén csak vert kutak vannak.

Látogatás a SZMKÉ női népfőiskolájában Léván.

A Széchenyi Magyar Kultur Egyesület a megszallás éveiben is vezetőszerepet játszott a felvidéki magyarság kulturális életében. Est a szerepét a felszabadulás alatt is megőrizte, sőt tovább fejlesztette. A Felvidék első népfőiskoláját tavaly a SZMKÉ rendeste meg Léván, az idén már Verébelyen, Rozsnayón, Perbenyiken és Kassán nyitott, illetve nyitnak meg népfőiskolákat. Léván most folyik ugyancsak a SZMKÉ rendezésében a visszatért Felvidék első női népfőiskolája.

A SZMKÉ vezetői a tavalyi népfőiskolán azt tapasztalták, hogy Garamvölgyében igen elburjánzott a női bűnök. A gyepő igen sok helyen kicsúszott a férfi kezéből. Igen sok helyen az ugynevezett „nagy mama várom” van. Mas helyeken pedig kiépült a váromdaser, ahol a vő nemannyira családtag, mint inkább szükséges munkaeső. A minap történt az egyik garamvölgyi fauban, hogy SAS-behívót kapott a vő. Midőn elindult a menetesázzaddal a frontra, kikiért a felesége, az anyós és a nagymama. Legjobban az anyós sirt és jajgatott fennhangon. De ő sem a vőt áraltta, hanem így sopánkodott: Jaj, jaj, jaj! Mi lesz a szegény marhákkal, mi lesz a lovakkal? Ki fogja ezeket etetni?

Harminchárom 16—22 éves ipolyiméni és garamvölgyi leány jött össze a falvakból megannyi nagy lelkesedéssel a lévai női népfőiskolára. A hófúvások miatt az egyik irányból nem jött vonat. Azért harmán gyalog tettek meg 15 kilométert, hogy időben érkezessenek. Az egyik megbetegedett. Az apja hatvan kilométert tett meg szánon, hogy bejelentse, illetőleg kérje, hogy hajat be ne töltsék mással. Egy másiknak nem jutott ágy, ez sem volt akadály, visszafordultak a szánra és hazuról hoztak egyet.

Az általános ismeretekben kívül a gyermeknevelés és higiénia is sokat foglalkoztak, valamint a talu hibáival, a pletyáival, a citrálkodással és a teimertől kasszeletteltekel. Az egyik vámosadányi megjegyezte, hogy náluk még legelőjük is külön van a szelőknek.

Természetesen bő köre volt a Garamvölgyben pusztító egyke kérdésének is. Mindnyajjan beálltak, hogy óriási annak pusztító hatása. Úgyesen mutatott rá egyikük, hogy a felesleges citrálkodás ruhában, ésszerűen is egyik oka e pusztító bűnnek. Szomszédjukban megasztított a második kisleány. Az elsővel hetéig nem lehetett bírni, úgy sirt, hogy az anyja aranyláncát most már kette kell osztani.

Az általános ismereteket hasznos gyakorlati ismeretek tették színessé és változatosá. A stítés, lésés, fonás, szövés mellett megtanulták a csuhé cipőkeszítést és az angora gyapjufonást is. Harminchárom szellemileg és gazdaságilag felvertezt leány megy vissza Léváról az Ipoly és Garam völgyébe.

FEJA TIBOR

Anyakönyvi hivatal bejegyzése.

SZÜLETÉSEK: Szangai Szabó Zsigmond Nagy Eszter fu Zsigmond Bules — Mikula János Dodok Ilona leány Gizeila — Rácz Virág Beia Csab Vilma leány Katalin Anna — Tóth Sándor Szabó Eszterleány Erzsébet — Vatacs Lajos Bnchta Iren leány Anna Ilona — Kovács Iren leány Lenke — Kiss Károly Bal Mária fu Ferenc László — Lindner József Kulmovsky Maria fu József Ferenc.

HÁZASSÁGOK: Romvári István rk. Tamás Anna rk. — Kozlov László gkat. Mikula Veronika rk. HALÁLOZÁSOK: Dél József 59 éves — Való Péterné sz. Kilyenc Borbala 79 éves — Hugyecz Anna 36 éves — Tolnai Károlyné sz. Tóth Eszter 66 éves — Nagy Artur 66 éves.

Ipolyság anyakönyvi bejegyzése

SZÜLETÉSEK: Schmidt Gyula Sziávik Julia fu József — Szikszay Vilmos Peter Anna leánya Zsuzsanna — Bencsik János Huszár Ilona fu János — Hoksza Lajos Hísznyí Edit fu Gábor László.

HÁZASSÁG: Süveg Ferenc r. K. Pivarcz Anna ág. év.

HALÁLESETEK: özv. Götz Károlyné szül. Augyalszky Julia 96 éves — özv. Petrovsky Henrikné szül. Bendik Zsuzsanna 78 éves.

— KISALFÖLD KUTATÓ INTÉZET ERSEKUVÁROTT. A Széchenyi Magyar Kultur Egyesület (SZMKE) érsekújvári helyi csoportjának januári választmányi gyűlésén a csoport elnöke dr. Baranyai Dossó János úr, elnök bejelentette, hogy a SZMKE központja a helyi csoport keretében tudományos nép- és tájgazdálkodási intézetet létesített Kisalföld-kutató intézet névvel. Feladata a Kisalföld-Danától északra eső részének tehát a Csallóköznek is tudományos feldolgozása magyarságtudományi szempontból. Munkásságának eredményét régészeti, településtörténeti, néprajzi, néprajzi és társadalomtudományi kiadványokozatban teszi közzé. Az intézet a működését már megkezdte. Vezetője Sulán Béla kereskedelmi középiskolai tanár, aki a munkát Szőke Béla és dr. Kálmán Béla gimnáziumi tanárokkal mint főmunkatársakkal együtt végzi a budapesti országos tudományos intézetek útmutatása és felügyelete mellett.

— BARSFÜSII FELRUHÁZÁSI AKCIÓ. Az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület Barsfűs-i Helybizottsága 1. évi január 31-én tartotta felruházási akcióját a Barsfűs-i Bajtársi Szolgálatnál karöltve. Az akció keretében 177 drb. szeretet-csomag nyert kiosztást a barsfűs-i áll. népiskola magyar tagozatában járó szegény gyermekek és a község frontarcos családtagjai között. A szeretet-csomagok tartalma: Ciktápicp, gumiciszma, fetelepő bakancs (70 pár), flanel, ingrevaló, karton, kanavész, szveter, harisnya, sapka, meleg kendő és sál. Az akció fővármegyének főispánja 500 P.-s nemeselekű adományával támogatta. Az akció sikerét az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület Barsfűs-i Helybizottsága 490, a Barsfűs-i Bajtársi Szolgálat 250 úrv. Rudnyánszky Jánosné 80, sr. Révay I. 20, Schubert Tódor 10, Hubert Pal 10 P.-s szeretetadományával segítette elő. Az akcióhoz természetben hozzájárult Tarisch Ruzsóné cca 420, Szemző Bláné cca 300 P.-vel. A segélyezésre szorulókat kegyes támogatásért és a szeretet-adományokért a Helybizottság és Bajtársi Szolgálat ezúton is hálás köszönetet mond. Itten a dja még a nemeselekű segítők kezét.

— AKI BEFÖZÉSI KÜKORRA IGÉNYT TART ezekben is, az halálai lakos, tagdíjat még február hónapban fizesse be a Gyűmölcs-termelők Birs és Hontvármegyei Társaságának. Cím: Vármegyeháza II. emelet 76. sz. d. e. 8—12 óráig nyitva. A tagdíjbefizetés és új tagként való belépéshez is a Tagdíj Igény és a Bevásárlási könyvecské is felmutatandó. Tagdíjknak idejkorán történő befizetése egyben feliratkozásnak számít az idén is előreláthatólag megrendezendő befizetési kúkorakcióban. Az 1942. évi kúkorakcióban kijött országos rendelet tanusága szerint, nem elég a taggyűlési tagdíjat a kúkorakció megindulással felizetni. Az ilyen tag, vagy az ilyenkor új tagként 1943. évi beiratkozni szándékozó egyén az 1943. évben már nem vehet részt az idei befizetési kúkorakcióban. Ezek szerint új tagok felvétele és régi tagoknak 1943. évi való megtartása lévén attól függ, hogy február hónap végéig új tagként való belépés, vagy a régi tagoknál a tagdíjak lefizetésével, akik tagjaiknak számítanak a befizetési kúkorakció előrelátható intézkedései alapján. Egyébként nem tagok — ellentétben a múltban szokásos vásárlásokkal — az idén már semmiféle permétezőanyagot és eszközöt, valamint szakkönyvet nem vásárolhatnak kereskedő megbízottainknak. Étesítjük olvasóinkat, hogy a gyűjtött almamag dekáját 20 filléres árban, a fentebb közölt időpontig vesszük át. Felkérünk ezért mindenkit, hogy akinek gyűjtött almamagja van, az a magot hivatalunkban haladéktalanul adja át, mert a később hozott magot átvenni nem áll módunkban. Vidéki tagjainkól tagdíjait díjikat február második felében szedik gyűmölcssterilizációs helyi megbízottaink. Almamagot vidékről postán, mint a érték nélküli kell beküldeni a lement súlyért a beküldő a vételárát szintén postán kapja meg.

— A DRÉGELYPALÁNKI ISKOLÁN-KIVÜLI NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG 1943. évi február 2-án műsoros népművelési-csapat rendezett. A „Szondi Kulturális” nagyméretű zsűfőlégi megölti közönség előtt „Hörvay építkezések” címmel a fővárosi Farkas Géza földbírtokos tartott gondolatokban gazdag, tanulságos és mindvégig lelkes beszédet, majd „Nátha-lás Járvány ellen való védekezésről” dr. Soltész Zoltán orvos ismeretterjesztő előadását követte le a nagy számú hallgatóság figyelmét. Az előadások közötti időt a KALÁSZ leányegyesület és a KALOT legényegyesület tagjai által előadott szavaltatok és vidám színi-jelenetek tették változatosabbá és kellemesebbé. A gazdag műsort a közönség színi nem akart lelkes tapsokkal jutalmazta. A műsor rendezésének és bemutatásának nehéz munkáját Luszay Antalné leánykört vezető és Horváth Ferenc káplán, legényegyesületi vezető végezték.

— A ZENEDIJAK KÉRDÉSÉHEZ. Lapunk 1942. nov. 22. ikt., 47. számában közlémény jnalt meg a műsoros estek rendezéséről ezzel kapcsolatban, hogy a belügyminiszter hatályon kívül helyezte két régebbi rendeletet. Cikkünk egyes részei félreértésekre adhatnak alkalmat, ezért szükségesnek tartjuk az alábbiak közlését. 1) Zenei és énekeszmok nyilvános előadásáért ezúton is kell jogdíjat fizetni úgy mint eddig, mégpedig előzetesen. A most megjelent minisiteri rendelet csak abban jelent változást, hogy ezúton a rendőrhatalóság nem kívánják a rendezőtől a zeneszerző engedélyének felmutatását. A belügyminiszter nem a jogdíjat törölte el, csak a rendőrhatalóságok muakjait egyszerűsítette. Aki előzetes engedély nélkül előad védett magyar vagy külföldi zeneszámot, kiteszi magát annak, hogy perköltőséget és felemelt zenedit kell fizetnie. 2) Szindrabok műkedvelő előadására az új minisiteri rendelet nem vonatkozik. A 109.000—82 számú minisiteri rendelet, amely a rendőrhatalóságok utasítja, hogy a hatóság engedélyt csak úgy adhatják meg, ha a rendező igazolja a szerzői engedély megszerzését. (Ma is változatlanul érvényben van.) 3) A rendelkezés egyáltalán nem érdeki a vendégülket, muzikát és kérésházákat, mert a szóbanforgó minisiteri rendelet kifejezetten csak az u. n. alkalmi zenei előadásokra, tehát nem az állandó zenésítő szórakozóhelyekre vonatkozik. 4) Nem védett zeneművek (pl. iskolább 50 éves elhalt szerzők művei, népdalok stb.) előadásáért eddig sem kellett jogdíjat fizetni és természetesen ezután sem kell. Nem mindig ismeretlen a szerzője valamely zeneműnek csak azért, mert mi nem tudjuk, hogy ki a szerzője. A legtöbb esetben a Magyar Szóvirgók, Zeneszerzők és Zszeneműkiadókö Szövetkezete nyilvántartása pontos feleletet ad arra a kérdésre, ki a zenemű szerzője. Olyan esetben is, amikor a lakos a szerzőt nem ismeri. 5) Ha a zeneszerző tagja lett a Szövetkezésnek és ezzel műveinek jogvédelmét bízta az érdekvédelmi szervre, neki már nincs joga egyéni engedélyt adni, ha a rendező esetleg hozzáfordult. Védett zeneműre csak a Zeneszerzők Szövetkezete adhat engedélyt. A magyar szerzői törvény, amely a nemzetközi viszonyosság alapján készült, a kulturális munkások védi. Nemcsak az a kulturális, hogy szindrabokot adunk elő és műsoros esteket rendezünk, hanem az is, hogy a jogdíjak megfizetésével módot adunk az írónak és zeneszerzőnek, hogy alkotásának és új műsor-számokat írhasanak. A zenei és színpadi jogdíjak megfizetése, a törvényes kötelezettségem felül, magyar kulturális kötelesség is. És nem is olyan elvethetően nehéz, mert a többi fizetendőkhöz képest a szerzői díj a legkevésőbb.

Köszönetnyilvánítás.

Árvaházunk január hóban a következő adományokat kapta:

Gróf Révay Istvánné Tajna 1 zsák bab és 2 nyul, Tonhaiser Jánosné Esztergom 5 P., Lehoczyi borbély több gyermek ingyen nyírása, Pista bácsi persely gyűjtése 5,70, Garamszentgyörgy Szt. Antal perselyből 10, Egy rendőr Léva 5 pengő.

Fogadják a nemesszával adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

VEZETŐSÉG.

Gyermekek

önként kerik a hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Darmolt adjon Ön is gyermekeinek **DARMOL**

Gyászköszönetek.

Ezúton mondunk köszönetet midazon rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak kik felejtethetetlen ferjem illovet édesapamnak elhunyt alkalmával részvétükkel felkerestek és Öt utolsó útjára elkisérték.

Öz. Nagy Arthurné és leánya.

Mindazon kedves barátainknak, tisztelőinknek és ismerősöknek, kik felejtethetetlen drága feleségem és legjobb édes anyáknak elhunyt alkalmával fájdalomban résztvettek ezúton hálás köszönetünket mondjuk.

Martinkovits Alajos ny. ig. tanító és családja.

Rádióműsorunk Budapest I-en

1943. febr. 8-tól febr. 14-ig.

Hétfő

7 Zene 10.15 Szórákötözött zene 11.15 Hangszer-szólók 12.10 Honvedzene 1.30 Honvedzenei zenek 2 Cigányzene 3.15 Szalonötös 3.55 Somogyi faragó pasztorok, előadás. 5. Radics jazz-együttes 5.55 Cigányzene 6.35 A takarekosságról, előadás 8.55 Beszkartizene 10.10 Magyar noták 11 Zene.

Kedd

7 Zene 10.15 Tízötletzenekar 11.15 Tóth Lajos kamarakörusa 12.10 Szórákötözött zene 1.30 Honvedzenei zenek 2 Szalonötös 3.15 Indulok és haborusz daltok 3.50 Liermekedő 5 A napizap a honvedelem szolgálatában, előadás. 5.15 Magyar noták 6 Magyar töl a magyar kardért 7.05 Színházról-színházra. Dalos, zenes részletek 8.20 A pörnyűjárt negedések. Vigjáték 1 febr. 9.15 Szalonzenekar 10.10 Melleszenek 11.10 Magyar noták.

Szerda

7 Zene 10.15 Szalonzenekar 11.15 Zenekari művek 11.40 Patkányirtás Acsádinal, felolv. 12.10 Rádiózenekar 1.30 Honvedzenei zenek 2 Fuvoszenekar 3.15 Cigányzene 5 Szekesúvárosi Zenekar 6 Honvedzenei 7.05 A Vermező árnyékában 7.50 Cigányzene 8.30 Kossuth Latomasa elbeszelés 8.50 Filmdalok 9.10 Regi dolgár városok, felolv. 9.20 Honvedzene 10.40 Tanczene.

Csütörtök

7 Zene 10.15 Könyv és 11.15 Kertész Lajos énekel 11.40 Külföldi nirodó 12.10 Hanglemek 1.30 Honvedzenei zenek 2 Tanczene 3.15 Rádiózenekar 4 Adóügyi tájékoztató, előadás 5 Az aiantenyestyes műnityitkai, előadás 3.25 Honvedzenei noták kernek 7.05 Rádiózenekar 8.45 Szolcsányi György zongorázik 9 A magyarság arca a régi krónikáiban, felolv. 9.15 Treias lemezek 10.10 Magyar noták 10.40 Szalonötös.

Péntek

7 Zene 10.15 Folyamérők zenekara 11.15 Ariák és daltok 12.10 Rendezőzenekar 1.30 Honvedzenei zenek 2 Cigányzene 3.15 Rádiózenekar 3.53 Az igazi segítés, felolv. 5 Rádiózenekar 5.50 Sportközlemények 6.20 Magyar ének — magyar lelek 7.30 A székely navasok meseje. Életkép 5 változatban 8.40 Ki mit szeret 10.10 Cigányzene 10.50 Könyv és — könyvű percek.

Szombat

7 Zene 10.15 Operatárszletek 11.15 Mezey Mária hegédű 11.40 Felvágottfélék felhasználása eteleinkhez, előadás 12.10 Országos Postászenekar 1.30 Honvedzenei zenek 2 Fuvoszenekar 3.15 Filmdalok 5 Hangkepek innen-onnan 5.35 Cselenyi Jozsef magyar notákat ennek cigányzene kísérettel 7.05 10tágas 9.10 Laci rendetlen volt, felolv. 10.10 Rádiózenekar 11.10 Tanczene.

Vasárnap

7.30 Zene 8.30 Öszinte beszéd 9 Unitárius istentisztelet 10 Egyházi szentbeszéd és mise 11.15 Evang. istentisztelet 12.55 Magyar öntudat, magyar hivatal, előadás 1.30 Szórnokötözött zene 2 Lemezek 3.45 Mindenél — mindenkin 5.55 Tanczene 3.40 Kepek a csendőrkök életéből 6.40 Szimfonikus zenekar 8.15 Rádiózenekar 9.15 Hangkepek a vasárnapi sportjáról 9.40 Sporteredmények 10.10 Melles Béla zenekar 11.10 Magyar noták.

Mezőgazdasági termelők beszolgáltatási kötelezettsége

A mezőgazdasági termelő 1943. július 1-től 1944. június 30-ig terjedő évben szántóföld-területe kat. tiszta jövedelmének minden aranykoronája után 50 buzaegységet köteles beszolgáltatni. 10 buzaegységet a Tájékoztató mult számában felsorolt kenyérgabonamagvából, 10 buzaegységet pedig az alant felsorolt terményekből vagy termékekből kell hatósági áron beszolgáltatni.

Zsira dékok:

	buzaegység
olvasztott sertézsír,	1 q = 1.200
sertésháj,	1 q = 1.000
olvasztani való sertésszalonna,	
friss, vagy sózott	1 q = 900
baromfiszőr és háj	1 q = 1.200
vaj legfelj. 20% víztartalommal	1 q = 2.000
tejfél legalább 16% zsír	1 q = 400
tejszín, 32%	1 q = 800
napraforgó- és tökmagolaj,	
nyers, finomítatlan, legfeljebb	
1% üledékkel és legfeljebb	
3% zsírsavtartalommal	1 q = 800

Élőállatok:

A zsirkötelezettség teljesítésére beszolgáltatott élőállatok húsat az egyébb terményekre megállapított beszolgáltatási kötelezettségbe kell beszámítani, tehát abba a 30 buzaegységnyi beszolgáltatandó mennyiségbe, amelyet majd a Tájékoztató legközelebbi számában közlünk.

A zá-ójelben feltüntetett számok azt jelentik, hogy ha valaki a zsirt és a húst együttesen szolgáltatja be, azt összesen hány buzaegységnek kell számítani.

Élősertés, fiatal, hizott;

zsír	buzaegység
100—110 kg-on felüli	1 élőszűly-k g = 4.— (6.—)
110—120 " " " "	" " " " = 4.15 (6.—)
120—130 " " " "	" " " " = 4.25 (6.—)
130—140 " " " "	" " " " = 4.50 (6.20)
140—150 " " " "	" " " " = 4.75 (6.40)
150—160 " " " "	" " " " = 5.— (6.60)
160—170 " " " "	" " " " = 5.25 (6.80)
170—180 " " " "	" " " " = 5.50 (7.—)
180 kg-on felüli	" " " " = 5.75 (7.20)

hús	buzaegység
100—110 kg-on felüli	1 élőszűly-k g = 3.— (6.—)
110—120 " " " "	" " " " = 3.10 (6.—)
120—130 " " " "	" " " " = 3.20 (6.—)
130—140 " " " "	" " " " = 3.30 (6.05)
140—150 " " " "	" " " " = 3.40 (6.10)
150—160 " " " "	" " " " = 3.50 (6.15)
160—170 " " " "	" " " " = 3.60 (6.20)
170—180 " " " "	" " " " = 3.70 (6.25)
180 kg-on felüli	" " " " = 3.80 (6.30)

Élőliba, hizalt, súlyban	5 kg-on felüli	1 élőszűly-k g = 3.50 (5.10)
Élőkacsa, hizalt, súlyban	3 kg-on felüli	1 élőszűly-k g = 3.— (4.60)

Olajos magvak:

	buzaegység
repce (káposztarepce, réparepce)	
szokványminőség	1 q = 220
lemmag, szokványminőség	1 q = 250
kendermag (vetésre alkalmatlan)	1 q = 300
napraforgómag, szokványminőség	1 q = 200
ricinusmag,	1 q = 350
szójabab,	1 q = 220
olajözönmag,	1 q = 150
tökmag,	1 q = 220
gomborkamag,	1 q = 200
dohánymag,	1 q = 250
kukoricacsíra,	1 q = 150

Zsira dék előállítására alkalmas takarmányok:

takarmányrépa, legalább 63 kg-os legfeljebb 20% idegen anyaggal	1 q = 90
kukorica, morzolt, száraz, legfeljebb 15% nedvességtartalommal	1 q = 90
kukorica, csöves, idényszerűen száraz	1 q = 65

Árverésen

adja el a kir. járásbírósi végrehajto a Barsi utca 7. szám alatt 1943. február hó 16-án délelőtt 11 órakor egy kutfúró berendezés vastartozékait. Érdeklődni lehet dr. Korpás László ügyvédnél Léva.

Meghívó

A Lévai Iparos Olvasókör ezuton is tisztelettel meghívja a m. t. tagjait az 1943. évi február hó 14 én (vasárnap) d. u. 2 órakor megtartandó

évi közgyűlésre.

Vezetőség.

Meghívó

A Garamvölgyi Fa- Szén Beszerző és Értékesítő Szövetkezet. Léva törvényeszéki leg bejegyzett cég 1943. február hó 14-én délelőtt 11 órakor tartja

rendkívüli közgyűlést

saját helyiségében (Werböczy-tér 1. szám), melyre a tagokat az alapszabály 31. §-a értelmében meghívjuk.

Tárgysorozat:

- 1) Az alapszabályok 8, 16, 18, 31, 34, 35, 36, 38, valamint 39. §-ának módosítása.
- 2) Hitelkeret biztosítása.

Léva, 1943. február hó 4-én.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre kérünk válasza szolgálo levelezőlapot csatolni!

Gömbfákat

felfűrészel Prikril József Felső-Fegyvernek. 114

Ház

és ugyanott használt bútorok eladók. Balassa u. 10 d e. 10—12-ig. 107

Ház

eladó. Mácsay-utca 1. (V. utca.) Érdeklődni ugyanott. 122

Eladó

ház nagy gyümölcsös kerttel. Bővebbet Felszabadulás útja 115. 145

Keresek

megvetelre a város belterületén nagyobb udvarral jókarban lévő sarokházat, mely céljára átalakítható. Ajánlatokat az összeg megjelölésével „Mozi” jeligére a kiadóba kérek. 143

Veszek ócskavasat, legmagasabb napi-áron. Szűcs István Léva, Gömbös Gyula utca 1 szám.

Keresek egy szoba, konyha, spajz és faskamrából álló lakást megvetelre vagy bérbé márc. 1-re cím a kiadóba. 149

Külön bejárato utcai butorozott szoba szép nagy 1—2 személy részere kiadó Koháry-u 27. 150

Lakást keresek szoba, konyha és mellé khelyiséggel. Jókarban lévő Singer varrógépet vennék. Cim a kiadóban. 152

Bejárólányt keresek 12—20 évesig, aki üzletben is tudna kiszolgálni. Cim a kiadóban. 153

Eladó egy új lószánkó és henger érdeklődni Koháry-utca 14. 154

Jókarban levő motorkerékpár cz 175, nagyobb jégszekrény, fűszerüzlet berendezés és egy wertheimer pénz szekrény eladó! Bathy-u 2 sz. 155

Akármiyen könnyű munkát vállalnék koszt nélkül, esetleg gyermekek sétáltatását is. Cim: Léva, Belcsák sor 10. 157

ÁGYTOLL olcsón!

Tarkatoll 90 fillér, jobb 2.— sz. vegyes 2.60, jobb 3.20, mégjobb 4.—, finom szürke 5.—, fehéres fosztt 6.50, jobb 7.50, mégjobb 9.—, fehér fosztt libatoll 10.50, pehelyest 12 P-től szállit 5 kilós papírzsákcsmagolásban, bérmentve utánvétellel. — Tiszviselőknék 3% kedvezmény.

VARGA ANTAL ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Szent-János-tér 30.

Szakszerű
javító-
műhely!

Varrógépek, kerékpárok,

bel- és külföldi gyártmányu.

Gramafon lemezek

legujabb felvételek.

Fegyvergyári

vadász- éé céllövő fegyverek.

Vadászati és halászati
cikkék.

BAROSKA J. Léva. Tel. 130

ÉRSEKÚJVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

lévai fiókjá

Eötvös-utca és Mussolini-utca sarkán (Kürti-ház)

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

leányintézete

BETÉTEKET

legelőnyösebben
gyümölcsözten

KÖLCSÖNÖKET

kedvező feltételek
mellett folyósít

Fontosabb üzletgái: Váltókölcsön, folyószámlahitel, áru lombard kölcsön, zöld-hitel folyósítása, közszállításokból eredő követelések megelőlegezése, kezességi hitel, fuvardíjhitel stb. Széleskörű bankösszeköttetése folytán az ország bármely részébe költségmentesen teljesít átutalásokat. Foglalkozik a banküzlet minden ágával.